

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Prøve paa en Oversættelse

af

D v i d s B i b

— * —

Et

Indbydelseskrift

til

den offentlige

E x a m e n

i

Odense Kathedralskole

af

P. Bergenhammer,
Overlærer.

— — — — —
O d e n s e .

Trykt hos G. Hempel.

Winn. Div. Bibl.
1848.

Jeg smigrer mig med, at nærværende Forsøg læses med den verbærelse, som man kan forlange for Oversættelsen af et Digt m, saavidt jeg veed, endnu ikke har været fordansket, og foraf vort, ellers vel forsynede, Bibliothek ikke har nogen correct Udgave.

Maaget jeg ikke har efterkommet Horaces: nonum prematur in annum — en Forskrift, der ikke kan gjælde for dem, paa hvem det er anvendeligt, hvad Digteren siger:

Non est mora libera nobis.

Poscimus

og en Forskrift, som Ovid, efter sin i Begyndelsen angivne Alder, heller ikke har fulgt — saa har jeg dog mine gode Grunde til at gøre den Bemærkning: at det er Hr. Dr. Müllerskjendte, at nærværende Oversættelse allerede i halvandet Aar er været færdig.

Den offentlige Examen i Odense Kathedralskole begynder Torsdagen den 10 September. Skolevæsenets og Videnskaberne Venner og Velyndere indbydes herved til at bære denne Prøve med deres Nærvarelse.

Halvtredsfindsthye Har jeg faae bortrinde,
og aldrig end min Musa Bærget greb.
Jeg mange tusind Linier har skrevet,
men ei et Bogstav som gik næsten nær.

5. Ei nogen, uden mig, min Pen har skadet,
af, Kunstneren blev Dffer for sin Kunst.
Een (nedrig er hans Daad) vil ikke taale,
at ubeskaaret blir min Fromheds Roes.
Han (end jeg vil hans Navn og Brøde dølge)
10. mig nu uvante Baaben nøder paa,
da mig til Nordens kolde Pol forviste
han haanende udpeger i mit Skjul.
Den friske Wunde grusom han opriver,
og som en Hund han bieffer Torvet rundt.

15. Min Egtefælle selv han ei forunder
 i No at sælde Taarer ved mit Liig.*
 Mens mod oprørte Vølger jeg maa kjæmpe,
 mit Skibbruds Brag han efterhiger gridsk.
 Han, som uventet Brand først burde slukke,
20. selv søger Bytte mellem Luens Brag.
 Forviste Gubbe han med Sult vil ængste,
 ham rante mere værdig saadan Straf.
 Dog bedre Guderne, meest han, hvis Godhed
 mig sikrede mod Mangel paa min Flugt.**
25. Hans Edelmod jeg efter ringe Evne
 skal stedse prise med fortjente Lov.
 Her det o Pontus; engang, ved hans Bistand
 Dom nærmere, maaste jeg priser ham.
 Men dig som grusom paa mig faldne traadte,

* Dyd kalder gjerne sin Landsflygtighed Døden; derfor paa et andet Sted:

Vosque, quibus perii, tunc cum mea fama sepulta est,
 Nunc quoque de nostra morte tacere reor.

** Digteren mener her Germanicus, en Sønnesen af Livia, Augusts Gemalinde, som udmærkede sig, foruden andre herlige Dyder, ogsaa som Digter. Han døde siden i Asien ikke uden Mistanke, at være forgivet efter Tiberius Foranstaltning.

0. jeg fiendst skal tugte, at med svage Arm.
 Thi før ei Bædskæn sride skal mod Ilden,
 og Solen skal med Maanen parret gaae,
 fra samme Kant skal Ost- og Vestvind blæse,
 fra Nordens Pol skal Eydvind aande mildt,
5. Og Broderrøgen kjerlig sig skal mænge,
 som gammelt Nag paa Baalet skitte ad,*
 Baar skal med Høst, med Sommer Winter blandes,
 paa samme Sted skal Sol gaae op og ned,
 før jeg med nedlagt Baaben, skal gjenknytte
10. Det Venstak, som din Udaad, Skurk, har brudt,
 før noget Rum udslette skal min Harmé,
 før Tid og Time lindre skal mit Had.
 Bestaae skal mellem os, mens Liv mig undes,
 en Fred, sou mellem svage Lam og Ulv.
45. Her i Eger første Slag leveres,
 skjøndt Krig ei pleier føres paa sliq Fod.**
 Og som usøvet Krigers Landse søger
 først Jorden, dækket til med gule Sand:

* Digterne drive det Had, som herskede mellem Brødrene Etrolles og Polynices saavidt, at de paaftaae, at ved deres Forbrændelse selve Røgen paa Baalet afbildte sig.

** Jeg veed nok, at jeg her ikke holder Fodskifte med Dvid.

- saa dig end ei mit skarpe Sværd skal ramme,
 50. ei strax mit Spyd skal søge fjendske Varm,
 ei dette Vers dit Navn, din Daad skal blotte,
 en søie Stund du blive skal ukjendt;
 fremturer du, ja da skal djerve Tambus
 mig række Spydet med Lykambiss Blod.*
55. Nu som Battiades sin Fjende Ibis,
 saa dig og dine jeg forbander her.**
 Som han min Sang i dunkle Sagn jeg hyller,
 skjendt denne Maade ei mig vanlig er.
 Udtrykkende hans Gaader imod Ibis
60. jeg vante Viis og Plan forgjætte vil.
 Og da dit Navn jeg Fritteren fortier,
 saa Navnet Ibis midlertid behold.
 Og som mit Vers i Dunkelhed er hyllet,
 saa vorde fort og dine Dages Rad.
65. Hver Fødselsdag, hver Aarets første Morgen
 en sanddru Mund dig læse dette for.

* Archilochus, Tambernes Opfinder, drev ved sine bittere Vers sin Svigerfaber Lykambes, som brød sit givne Tilfælg, til at ende sit Liv ved Strikken.

** Den græske Hymnedigter Kallimachus fra Cyrena i Libyen, og som siges at nedstamme fra Battus, som der havde stiftet et Rige,

- Havguder, Jordens Guder, J, som dele
 med Jupiter den høie Himmels Magt,
 hid, beder jeg, hid eders Hu henboier
70. lad ikke mine Duffer mangle Vagt.
 Du selv, o Jord, du selv, o Hav, med Bølger,
 du, høie Himmel selv, fornem min Ven,
 J Stjerner, og du, Solens Straalebilled,
 du, Maaned, med dit Afsyns Berelglands.
75. du, Nat, ved Mærkheds Skikkelser ærværdig,
 J Dre, hvis Fingre spinde faste Bærk.*
 Og du, o Flod, som ingen Meeneed taaler,
 som rædsomt risler gjennem Dødens Dal,**
 J, som med slangevirked' Lokker siges
80. at sidde foran Fængslets mørke Dør,
 Satyrer, Fauner, Lærer, mindre Guder,
 og Floder, Nymphes og Halvguders Slægt
 Oldguder fort, de gamle og de nye,
 fra Chaos kommer alle mig til Hjælp,
85. mens Uheldsøvers for den Troløse quædes,
 imens min Harme vild udgyder sig,

* Parcerne, Klotho, Lachesis og Atropos.

** Floden Styr, ved hvilken selve Guderne ikke torde sværge, uden at holde Eden, derfor Dvid i hans Forvandlinger: timor et Deus ille deorum.

- samtykker, Hver og Een, i mine Ønsker,
 lad ei til Jorden falde mindste Drd,
 min Bøn lad skee, lad mine Drd stadfæstes,
 90. som Svigersønnens af Pasiphæe,*
 hvad jeg har fristet, ham igjen lad friste,
 hans Marters Qual lad overgaae min Klegt.
 Og at opdigtet Navn skal ikke hæmmue
 Forbandelsen og store Guders Straf,
 95. jeg ham forbander, hvem mit Hjerte mener,
 ham, Ibis, hvem Samvittigheden slaaer.
 Som Præst jeg faste Ønsker flux udtaler,
 ei Helligdoms Forstyrrer komme nær,
 I Nærmende, kun Sørgoord fremsiger,
 101. med vaade Kinder imod Ibis gaaer,
 med flette Barsler, onde Tjed ham møder,
 i sorte Klæder hylles eders Krop,
 Møl ikke selv at tage Dødningsbindslet,
 dit Offeraltar, see kun, alt staaer reist.
 100. Alt rede er, ei tørre fæle Ønsker,
 ræk, Helvedoffer, Halsen for mit Sværd.

* Theseus en Svigersøn af Pasiphæe ved Datteren Phædra.
 Da Neptun havde tilstaaet ham 3 Ønsker, forlangte han
 og at hans Søn Hippolytus, hvem Moderen falskeligen
 havde beført, maatte døe. Hvilket Ønske til hans største
 Sorg blev opfyldt.

- Dig Jorden Frugter, Floden Vand dig nægte,
 sin Kjølning nægte Vindens Vande dig,
 dig fraale Solen ei, ei Maanen skinne,
 10. sig Stjernens Lindren skjule for dit Blik.
 Dig Ilden ei, ei Lusten Gunst dig yde,
 dig Jorden og dig Havet nægte Dei.
 Forviist blandt Fremmede du hjælplos vanke,
 en Mundfuld Brød du tigge zittrende.
15. Dit Legem Sygdom, Sorger Sjelen ængste,
 og stedse værre værre Nat og Dag.
 Og ei din Tammer nogen gaac til Hjerte,
 din Qvide være Mands og Qvindes Fryd.
 Din Laare føde Had, og gid du synes
 20. i alt dit Uheld større Uheld værd.
 Og, hvad der sjeldent skeer, din onde Stjerne
 ei vanlig Medynk, Had den vække dig.
 Til Døden Grund ei, Leilighed dig mangle,
 forenskte Grav ei aabne sig for dig,
 25. og efter lange Kamp din. Sjel først rømme
 den af en langsom Marter piinte Krop.

- Det skeer: mig Phoebus Fremtids Skjæbne varsled,
 forbi min Venstre flagred sorgfuld Fugl.
 Bist nok skal mine Duffer Himlen røre,
 30. mig qvæger Haabet, Nidding, om din Død.
 Dig skal jeg hade, til du mig unddrages,

til Dagen, som mig kommer alt for seent.
Mit Liv, du efterstræbte, mig frarives
den Dag, som kommer mig, af, alt for seent,
135. før noget Rum udsette skal min Harm,
før Tid og Time lindre skal mit Had.

Mens Thrar med Spyd, med Due Tapyr feider
mens Ganges varm skal være, Ister Kold,
mens Bjerget Eeg, mens Sletten milde Foder,
140. mens Tuscisk Tiber klare Bande har,
Jeg krige skal med dig; selv efter Døden
grum grumme Baaben føre skal min Sjæl.
Selv da, naar jeg i tomme Lust henvinder,
min Skygges Had forfølge skal din Aand;
145. selv da min Skygge skal din Udaad mindes,
mit Begrad dig i Synet fare skal.

Om — som ei skee — af Alder jeg hentæres,
om jeg for Voldsmands Haand et Offer blir,
skal jeg forlist paa vilde Bølger tumles,
150. og nære fjerne Fiske med min Krop,
skal fremmed Tugle hakke mine Lemmer,
skal Ulve lædste Struben med mit Blod,
hvad eller nogen mig med Jord tilhyller,
og faster livløs Krop paa menigt Baal,
150. hvad Død jeg faaer, jeg op fra Styr vil bryde,

- og hevnfuld gribe dig med kolde Haand.
 Du vaagen mig skal see; i Nattens Skygger
 jeg, som Gespenst, bortskrælle skal din Søvn,
 Jeg, hvor du staaer og gaaer, dig skal omhvæve,
 60. min Tamren aldrig dig skal unde No
 Du Slangehvislen, Vidstejmelde skal høre,
 for skyldfuldt Blik skal flamme Fakterne. *
 I Livet saa, i Døden saa du martres,
 forkort til Straffen werde skal dit Liv.
 65. Ei Ligfærd skal du faae, ei Benneres Taarer,
 men ubegrædt henkastet skal din Krop.
 Ved Mængdens Klap skal Bødlens Haand dig slæbe,
 i dine Knogler hæfte sig hans Krog. **
 Dig Luen, skjendt saa graadig, skal undvige,
 70. retfærdig Jord skal vrage lumpyne Been.
 En siddig Grib, din Krop skal sønderhakke,
 og sultne Hunde slide troløs Barm,
 og om dit Bladsel, du heraf dig bryste,
 umættelige Ulve rives skal.
 75. Længt fra Elysium du skal bertvijses,
 og blandt Forbryderne din Bopæl faae.

* Attributer for Furierne, som skulde ængste ham.

** Forbrydere bleve ved en Krog henstakke til de Gemoniske
 Trapper.

Der vælter Sisyphus og henter Stenen, *
 Ixion hvirvles der paa raske Hjul, **
 Egypti Sennefoner, blodstænkt Skare,
 180. Beliderne, der spillede øste Band. ***
 Omsonst Tantal vil nære Ebler snappe,
 paa Læben Band ham spiller, men undflyer. **

-
- * Sisyphus, en bekjendt Nøver, som blev dræbt af Theseus leed i Underverdenen den Straf at vælte en Steen, so stedse gled tilbage for ham, op paa en Bjergtop.
- ** Ixion, som formastelig anmodede Juno om Kjerlighed og hvem vi ved denne Leilighed skylde Ordsproget nube pro Innoce, fik i Underverden den Straf at omdreies p et stedse bevægeligt Hjul.
- *** Danaus, som giftede sine 50 Døttre med Brøderer Egyptis 50 Søner, leverede enhver af dem et Sværd og paalagde dem Bryllupsnatten at dræbe deres Mænd. Dette Hverv udførte de Alle, undtagen Hypermnestra som sparede Lynceus. For denne Misgjerning bødel de i Underverden, ved at bære Band i Kar, hvis gjennemvorne Bund forhindrede Karrene at fylde. Belider kaldes de efter Bestefaderen Belus.
- **** Tantalus, en Phrygisk Konge, beværte Guderne, og for at prøve deres Gudsdommelighed, foresatte dem Maaltid af sin slægtede Søn Pelops. Andre ville, at han, som Jupiters Gjest, havde forraadt denne Hemmeligheder til de Dødelige. Hans Straf i Underverden var, at de Frugter, som stedse hang ham over Hovedet, og det Band, som spillede ham paa Læberne stedse veeg tilbage, naar han snappede derefter.

Dg han som, paa ni Tonder Land udspilet,
sin Indvold Gribben give maa til Priis.*

85. Saa dig en Furie med Vidsten snærte
til du har skriftet fuldt dit Syndemaal,
din Krop den Andens Heivedslanger gnave,
med Ild den Tredie stege ristet Kind.
Opfindsom Tæfus paa tusind Maader
90. dig sønderlide hver Forbryderlem.
De Gamles Qual paa dig han overslytte,
de gamle Manes du skal skaffe No.
Dig giver Sisyphus sin Steen at vælte?
nye Lemmer snurrees skal paa fage Hjul;
95. du efter Green og Vand omsonst skal snappe;
du med din Lever Fugle føde skal.
Ei nok en Død skal dine Pinsler ende,
men evig, evig vorde skal din Qual.

* Tityus, blev for sine ukyske Angreb paa Latona, dræbt af Apollo eller Jupiter, og i Underverden udspilet over 9 Dagspløininger, og pinet af en Grib, som stedse op-
hakkede hans igjen stedse fremvorenende Lever. Jeg haaber
det undskyldeligt, at jeg ikke har beholdt det latinske
jugeribus, da dette for mange var uforstaaeligt og det
her ikke kom an paa geometrisk Nøiagtighed.

Med den offentlige Examen i Kathed-
dralskolen examineres:

IV	Klasse i Latin	}	Torsdagen den 10	Septbr.
II	— ligeledes			
III	— i Græsk	}	Fredagen den 11	—
—	— Hebraisk			
I	— Græsk	}	Lørdagen den 12	—
III	— Religion			
—	— Geometrie og	}		
—	— Arithmetik			
III	— Dansk	}	Mandagen den 14	—
II	— Religion			
III	— Historie og Geografi	}	Tirsdagen den 15	—
II	— Arithm. og Geom.			
II	— Arithm. og Geom.	}	Onsdagen den 16	—
III	— Physik og Naturhist.			
II	— Tydsk	}		
III	— Fransk			
III	— Latin	}	Torsdagen den 17	—
I	— Fransk			
I	— Latin	}	Fredagen den 18	—
II	— Græsk			
II	— Historie og Geografi	}	Lørdagen den 19	—
II	— Dansk			
I	— Dansk	}	Mandagen den 21	—
I	— Historie og Geografi			
II	— Physik og Naturhist.	}		
I	— Religion, Forst. Øvel- ser og Naturhistorie			
I	— Tydsk	}	Tirsdagen den 22	—
II	— Fransk			
I	— Arithm. og Geom.			

Skriftlige Udarbejdelser gjøres:

Oversættelse af Latin	Torsdag	Eftermiddag	den 10de.
Dansk	Fredag	— —	den 11te.
Den gl. Historie paa Latin	Mandag	— —	den 14de.
Latinsk Stil	Tirsdagen	— —	den 15de.

